

Kohti kansallista liikkumisohjelmaa

13.11.2019

Sari Virta

ylitarkastaja

VM, valtionhallinnon kehittämisosasto (henkilökierto)

OKM, liikunnan vastuualue

Lounais-Suomen kuntien liikuntaseminaari 13.-14.11.2019

14.11.2019

1

Yhteistyö hallitusohjelmassa
koko valtioneuvostotasolla

Hallitusohjelman lupaukset politiikan uudistamisesta:

LUPAUS 2. Lupaus uudenlaisesta vuorovaikutuksesta:

Tarvitsemme enemmän poikkihallinnollista asioiden valmistelua ja päätöksentekoa. Kehitämme tapoja tuoda yhä laajemman joukon osaksi yhteiskunnan uudistamista. Uudenlainen vuorovaikutus tarkoittaa sekä ihmisten osallistumista julkisen hallinnon toimintaan huomattavasti nykyistä vahvemmin että uusien vuorovaikutusmenetelmien etsimistä ja kokeilemistä.

Liikkuva Suomi

- HO: Liikunnallinen kokonaisaktiivisuus nousee kaikissa ryhmissä
- Tehdään Liikkuva Suomi-ohjelma ja kehitetään arviointitoimintaa. Laajennetaan Liikkuva Koulu-ohjelmaa eri elämänvaiheisiin
- Perustetaan liikuntapoliittinen koordinoitielin, jonka VN nimittää
- Liikkumisohjelma ja sen arviointiyksikkö pysyy OKM:ssä

- HO:n toimenpiteet: Liikuntapoliittisen selonteon toimeenpano. Päävastuu OKM. Osavastuu STM. Valmistelu 2020-2023.
  - Liikkuva Suomi/Liikkumisohjelman toimeenpano vaiheittain

Valtakunnalliset liikunnan edistämisen ohjelmakokonaisuudet

- Liikkuva perhe, Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu, Liikkuva opiskelu, Liikkuva aikuinen ja Ikiliikkuja
- Keskiössä poikkihallinnollisuus ja liikunnallistamisen toimenpiteet
- Yhdensuuntainen koordinointi
- Valtakunnallinen, alueellinen, paikallinen tukeminen
- Eri sidosryhmien ja kumppaneiden merkittävä ja arvostettu rooli
- Verkostojen johtaminen
- Hyvien käytäntöjen levittäminen
- Tutkimus, seuranta ja viestintä

Liikkuva koulu – ohjelmakokonaisuus

Hallituskauden alussa

- 2116 peruskoulua 289 kunnasta
  - 90 % kaikista peruskouluista
  - 93 % Suomen kunnista
  - 92 % kaikista oppilaista
- 220 oppilaitosta (~40 %)
  - Yli 150 lukiota (45 % kaikista lukioista)
  - Yli 50 ammatillista oppilaitosta (42 %)
  - 13 korkeakoulua (33 %)
  - noin 270 000 opiskelijaa (oman ilmoituksen mukaan)
- 2032 varhaiskasvatusyksikköä (~50 %)
  - 182 kunnasta yksiköitä mukana ohjelmassa
  - n. 141 000 lasta (oman ilmoituksen mukaan)

LK - ohjelmakokonaisuus tavoittaa lähes miljoona lasta

- **Liikkuva koulu ei lopu (peruskoulussakaan)**
  - Koulujen ja kuntien Liikkuva koulu -toimintaa tuetaan jatkossakin, esim. nykytilan arviointi, seminaarit, ideat ja hyvät käytännöt
  - Liikunnan aluejärjestöjen tukipalvelut
  - Valtakunnalliset liikunnallisen elämäntavan hankkeiden tukipalvelut
- **Tuki varhaiskasvatukseen ja toisen asteen hankkeille**
  - Alueelliset ja valtakunnalliset seminaarit
  - Hankkeita koordinoiville henkilöille valtakunnalliset ja alueelliset verkostot
  - Ohjelmien tukimateriaalit
- **Nykytilan arvioinnin hyödyntäminen**
  - Maksuton työkalu varhaiskasvatusyksiköille, kouluille ja oppilaitoksille oman toiminnan arviointiin seurantaan ja kehittämiseen
  - Hyödyllinen myös kuntatasolla -> Virveli-tietokanta
  - Ks. <https://liikkuvakoulu.fi/nykytila>

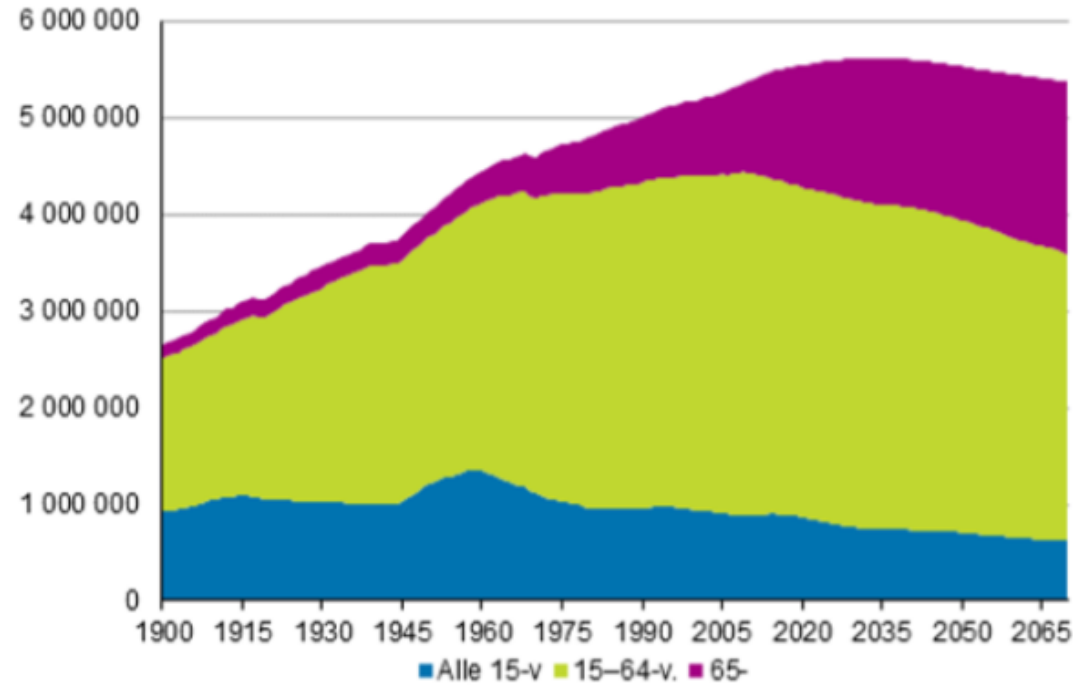
Liikkuva aikuinen/Uusi Kunnossa kaiken ikää KKI –ohjelma

- KKI-arviointi vuonna 2018
- Muuttunut toimintaympäristö ja kasvanut tarve & yhteiskunnallinen vaade tutkimuksen, seurannan vaikutusten arvioinnin osalta
- KKI-uudistusprosessi käynnissä kevät 2019-2020
  - Uudistuksen ohjausryhmänä OKM-STM TEHYLI-työjaosto
  - 1. vaihe kevät 2019 - syksy 2019:
    - Avustusten edelleen jako KKI:n kautta päättyy
    - Ydintoimintojen määrittely: vahvistettavat vs. karsittavat
  - 2. vaihe syksy 2019-kevät 2020:
    - Ydintoimintojen kirkastaminen
    - Brändityö – lanseeraus kevät 2020 (tapahtuu Turussa 03/2020)

Tulevaisuudessa joka kolmas on ikäihminen

Väestö iän mukaan 1900–2017 ja ennustettu 2018–2070

65+-vuotiaita

Ensi vuonna 2020: 1 258 000 (23 %)

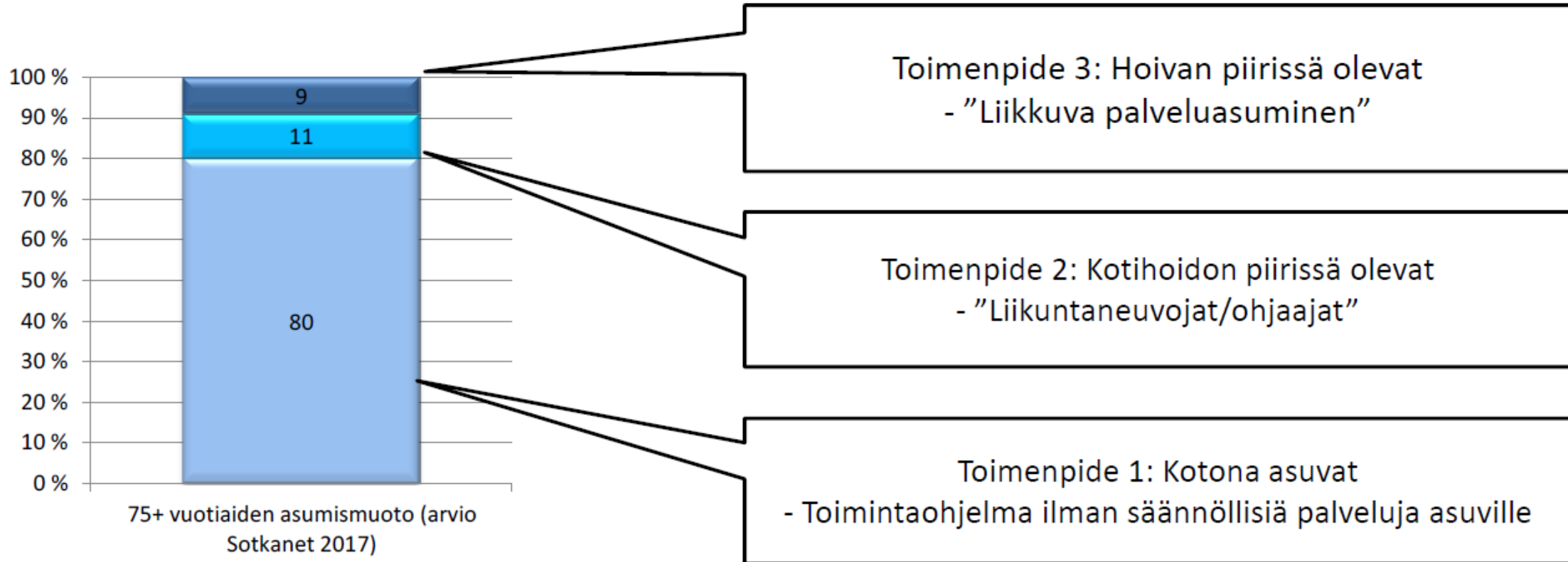
Vuonna 2050: 1 590 000 (29 %)

Lähde: Väestöennuste 2018-2070,
Tilastokeskus 2018.

Ikäihmiset & liikunta

- Ikäihmisten liikunnan kansallinen toimenpideohjelma
- Voimaa Vanhuuteen -ohjelma, +75-v.
- Liikuntapoliittisen selonteon linjaukset (seuraava dia)
- Hallitusohjelma
  - HO: Ikäystävällisyyden edistäminen
  - HO:n toimenpiteet: Laaditaan poikkihallinnollinen ikäohjelma (Kansallinen ikäohjelma). Päävastuu STM. Osavastuu OKM, YM-
  - Ikäihmisten liikunnan edistäminen/OKM
- Ikiliikkuja-ohjelma
  - Avustukset ikäihmisten liikuntaan, painopiste selonteon toimenpide 1.
  - Ikäinstituutin koordinaatio & tukitoimet (kiinnittyminen aiempiin ikäihmisten toimiin)

Liikuntapoliittisen selonteon mukaiset toimenpiteiden kohderyhmät (75+-vuotiaat)

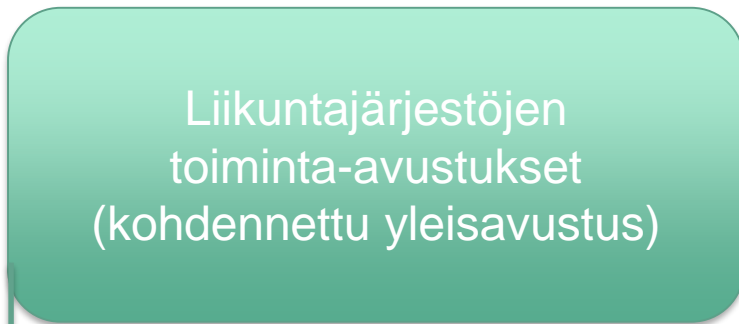

Päätavoite

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen koko elämäkulussa

Keino

Poikkihallinnollinen Liikkuva Suomi (LS) -ohjelma

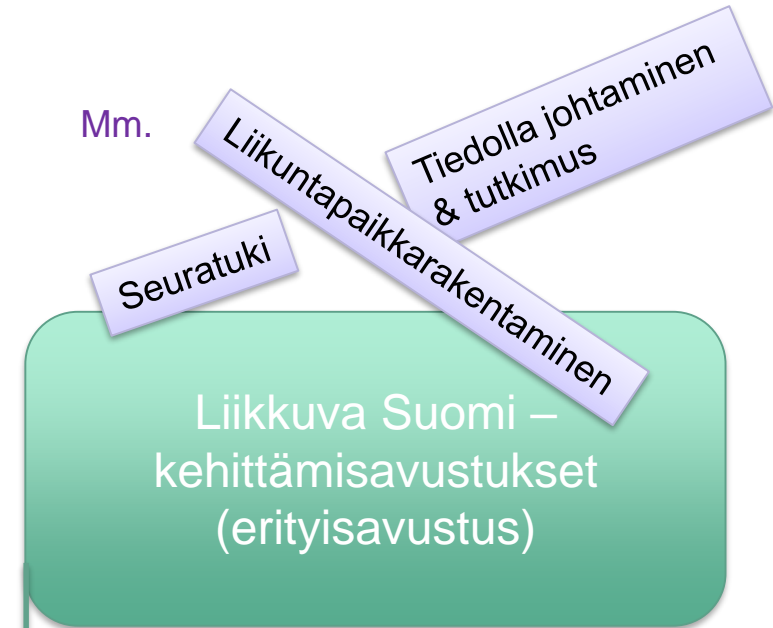
- Liikunnallista elämäntapaa...
- Koululais- ja opiskelijaliikuntaa...
- "Aatteellista & aikuisten urheilua"...
- Kansanterveyttä ja soveltavaa liikuntaa...

...edistävät järjestöt

- Liikkuva perhe
- Liikkuva (koulu,) varhaiskasvatus
- Liikkuva koulu, peruskoulu
- Liikkuva (koulu,) opiskelu
- Liikkuva aikuinen (uusi KKI)
- Ikiliikkuja

...ohjelmat

- Paikalliset... (OKM/AVI)
- Valtakunnalliset & alueelliset... (OKM)
- + tarpeen mukaan teemakohtaiset...

...kehittämisaavustukset Liikkuva Suomi -ohjelman toimeenpanon eri ikäryhmissä (HAO-painotus varhaiskasvatus, opiskelu, aikuiset, ikä)

**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE